

بسم الله الرحمن الرحيم

*سنت دعاخوانی را فراموش نکنید...

در دعاهای ائمه معارفی وجود دارد که در روایات نیست

تمام این دعاهایی که از ائمه علیهم السّلام به ما رسیده است، پر است از معارف اسلامی درباره‌ی توحید، درباره‌ی نبوت، درباره‌ی حقوق، درباره‌ی وضع جامعه، درباره‌ی اخلاق، درباره‌ی حکومت و درباره‌ی همه‌ی مسائلی که انسان احتیاج دارد از اسلام بداند. در این دعاها، برای ما مطالبی هست که به زبان دعا، معارف بیان شده است و ائمه‌ی ما علیهم السّلام، در دوران حاکمیت طواغیت، توانسته‌اند این معارف را از این راه به مردم برسانند

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۰۷/۱۲/۱۳۷۱

در دعاهای معتبر خیلی معارف وجود دارد که انسان اینها را در هیچ جا پیدا نمی‌کند؛ جز در خود همین دعاها. در منابع معرفتی ما چیزهایی وجود دارد که جز در صحیفه‌ی سجادیه یا در دعاهای مأثور از ائمه (علیهم السّلام) انسان اصلاً نمیتواند اینها را پیدا کند. این معارف با زبان دعا بیان شده. نه این که خواستند کتمان کنند؛ طبیعت آن معرفت، طبیعتی است که با این زبان میتواند بیان شود؛ با زبان دیگری نمیتواند بیان شود؛ بعضی از مفاهیم جز با زبان دعا و تضرع و گفتگو و نجوای با پروردگار عالم اصلاً قابل بیان نیست. لذا ما در روایات و حتی در نهج‌البلاغه از این گونه معارف کمتر میبینیم؛ اما در صحیفه‌ی سجادیه و در دعای کمیل و در مناجات شعبانیه و در دعای عرفه‌ی امام حسین و در دعای عرفه‌ی حضرت سجاد و در دعای ابو حمزه‌ی ثمالی از این گونه معارف، فراوان میبینیم

بیانات در دیدار اعضای هیأت دولت ۱۷/۰۷/۱۳۸۴

اولاً خواسته‌هایی در این دعاها گنجانده شده است که به ذهن امثال ماها اصلاً خطور نمیکنند و انسان از زبان ائمه (علیهم‌السلام) آنها را از خدا طلب میکند. در دعای ابوحمزه و دعای افتتاح و دعای عرفه بهترین مطالبات و خواسته‌ها برای انسان مطرح میشود؛ که اگر انسان اینها را از خدا بخواهد و بگیرد، میتواند برای او سرمایه باشد. ثانیاً در این دعاها مایه‌های خشوع و تضرع وجود دارد. مطلب، با زبان و لحن و بیانی ادا شده است که دل را خاشع و نرم میکند. با عبارات فصیح و بلیغ، عشق و شیفتگی و شوق در این دعاها موج میزند. انسان باید این دعاها را قدر بداند و از آنها استفاده کند.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران ۱۳۸۴/۰۷/۲۹

دعای ابوحمزه ثمالی و دعای عرفه؛ از زیباترین دعاها

اگر کسی معنای دعا، مثلاً دعای ابی حمزه ثمالی، یا دعای امام حسین علیه‌السلام در روز عرفه را بفهمد و توجه کند امکان ندارد از این دعای به این بلندی خسته شود. یعنی این گفتگویی که در این دعا انجام گرفته، بین آن بنده برگزیده و شایسته و بامعرفت و خدا، این قدر پُر جاذبه و نافذ و حقیقی است - یعنی بیان کننده آن خواسته‌های فطری انسان است - که امکان ندارد کسی هیچ وقت از آن خسته شود. ... حالا ممکن است بعضی عربی بلد نباشند، ترجمه‌های خوبی شده است؛ من بعضی از ترجمه‌های دعاها را دیده‌ام، واقعاً خوب است. بد نیست شما این را بدانید. من با دید ادبی که به این دعاها نگاه میکنم، جزو زیباترین سخنان زبان عربی است. همین دعای کمیل، یا دعای امام حسین علیه‌السلام در عرفه، یا همین دعای ابی حمزه، یا آن مناجات شعبانیه، اینها در زبان عرب، جزو زیباترین متنهای ادبی است؛ خیلی زیباست.

گفت و شنود صمیمانه رهبر انقلاب با جمعی از جوانان و نوجوانان ۱۳۷۶/۱۱/۱۴

من از دعای شریف ابو حمزه ثمالی چند فقره برایتان عرض میکنم. این دعای طولانی، حالت مناجاتی عجیب دارد اما لابه‌لای این مناجاتها، نیازهای واقعی انسان نهفته است. نیازهای واقعی آنهایی است که این بزرگوار از خدای متعال میخواهد. مثلاً در فرازی از دعا، خطاب به قادر متعال، عرض میکند: «أَرْعُدْ عَيْشِي»؛ «زندگی مرا زندگی گوارایی قرار بده.» گوارا بودن زندگی، نه با پول، نه با قدرت و نه با داشتن زر و زور است. زیرا یک فرد، در عین برخورداری از همه این امکانات، ممکن است زندگی برایش گوارا نباشد. نگرانی‌ای دارد که زندگی برایش گوارا نیست. مشکل خانوادگی‌ای دارد که زندگی برایش گوارا نیست. اولادش مشکلی پیدا میکنند - العیاذُ بالله، نستجیر بالله، یکی از فرزندان وی، اخلاق بدی دارد - دیگر زندگی برایش گوارا نیست. خبر بدی به انسان میرسد؛ زندگی بر او تلخ و ناگوار میشود. این انسان، هم پول دارد، هم قدرت دارد، هم امکانات دارد؛ همه چیز دارد؛ اما زندگی گوارا ندارد. ممکن است انسان فقیری که زندگی خیلی ساده‌ای دارد و در اتاقی محقر، با عیال و فرزندش در عین تنگدستی گذران زندگی میکند، زندگیش گواراتر از آن فرد همه چیزدار ثروتمند و قدرتمند باشد.

ببینید حضرت سجاد، علیه‌الصلاة والسلام، چگونه نقطه اصلی را مورد توجه قرار میدهد. میگوید: «أَرْعُدْ عَيْشِي وَأَظْهَرُ مَرْوَتِي»؛ «زندگیام را گوارا و جوانمردیام را آشکار کن.» ظاهراً معنای عبارت دوم این است که «میدانی به وجود آید، تا من در آن، صفت جوانمردی را به منصفه بروز درآورم.» نه این که «مردم ببینند من جوانمردم؛» نه. برای این که، اگر بخواهیم جوانمردی بروز پیدا کند، باید جوانمردی کنیم. صرف این که جوانمردی در درون انسان وجود داشته باشد، کافی نیست. انسان باید جوانمردی را به مرحله عمل برساند و نسبت به کسانی

«جوانمردی کند. این میشود «أَظْهَرُ مَرْوَتِي».

در ادامه میفرماید: «وَأَصْلِحْ جَمِيعَ أحوَالِي»؛ «همه کارهای من و احوال مرا اصلاح کن. حالِ دعای مرا اصلاح کن. حالِ زندگی معمولی من و خانواده‌ام را اصلاح کن. حالِ شغلی را که دارم، اصلاح کن. همه خصوصیات مرا اصلاح کن.» اصلاح هر امری، به حسب خودش، یک دعای کامل و جامع است. «وَأَجْعَلْنِي مِمَّنْ أَطَّلَتْ عُمرَهُ وَ حَسَنَتْ عَمَلَهُ وَ أَنْمَمَتْ عَلَيْهِ نِعْمَتَكَ وَ رَضِيَتْ عَنْهُ وَ أَحْيَيْتَهُ حَيوةً طَيِّبَةً.» میگوید: «مرا از کسانی قرار بده که عمری طولانی توأم با عمل نیکو و همراه با نعمتِ کامل الهی و همراه با رضایِ پروردگار و حیاتِ طیبه دارند.»
!آیا چیزی از این بهتر، وجود دارد؟

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۲۸/۱۱/۱۳۷۳

صحیفه سجّادیه بحر مواج معارف اسلامی

امام سجّاد علیه‌الصلاة والسلام، «صحیفه سجّادیه» را به صورت دعا تنظیم فرموده اما این کتاب، پُر از معارف الهی و اسلامی است. توحید خالص در صحیفه سجّادیه است. نبوت و عشق به مقام تقدّس نبیّ اسلام علیه و علی آله الصلاة والسلام در صحیفه سجّادیه است. مثل بقیه دعا‌های مأثور، معارف آفرینش در این کتاب است... نه این که آن بزرگوار - امام سجّاد علیه‌الصلاة والسلام - نمیخواسته دعا کند و دعا را پوشش قرار داده است؛ نه دعا میکرده، مناجات میکرده و با خدا حرف میزده است. منتها انسانی که قلبش با خدا و با معارف الهی آشناست، حرف زدنش هم این گونه است. حکمت از او سرریز میشود و دعای او هم عین حکمت است

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۲۸/۱۱/۱۳۷۳

این کتاب، در بین قدما به زبور آل محمد معروف است. دعاهای این بزرگوار، ضمن این که در حد اعلی، استغاثه‌ی به خداست، از معارف اسلامی هم پُر است. یعنی صرفاً دعا نیست؛ بلکه در لباس دعا، همه‌ی معارف اسلامی - توحید، نبوت و ... - تعلیم داده شده است

بیانات در جلسه‌ی تودیع شیخ راغب مصطفی غلوش و شیخ محمد بسیونی ۱۱/۱۲/۱۳۶۸

دعاهای صحیفه‌ی سجّادیّه بحر مواج معارف اسلامی است. شما این دعای اوّل صحیفه‌ی سجّادیّه را که در [باره‌ی] توحید است نگاه کنید، دعای دوّم را که درباره‌ی پیغمبر است نگاه کنید، دعای سوّم را که درباره‌ی مؤمنین است نگاه کنید، ببینید اصلاً چه هست؛ دعای پنجم صحیفه‌ی سجّادیّه: «اللَّهُمَّ اغْنِنِي عَنْ هَبَّةِ الْوَهَّابِينَ بِهَيْتِكَ، وَ اكْفِنِي وَحْشَةَ الْقَاطِعِينَ بِصَلَاتِكَ» اینها حرفهای خیلی مهمّی است؛ قطع قاطعین شما را وحشت زده نکند وقتی به خدا متّصلید. اینکه میگوید «وَ اكْفِنِي» این در واقع دارد درس میدهد به ما؛ فقط خواستن از خدا نیست، خواستن از خدا هم هست اما فقط آن نیست. دارد به ما میگوید شما اکتفا کن به صله‌ی با پروردگار. بگذار همه‌ی دنیا [ارتباطشان را] قطع کنند، به قول خودشان [تو را] منزوی کنند. به درک! انزوا‌ی آنها چه ضرری به ما میزند؟ حالا از انزوا خارج شدیم، چه خیری بردیم؟ حالا مثلاً از انزوا خارج شدیم، کجاست [آن منفعت]؟ چه فایده‌ای را از خروج از انزوا [بردیم]؟ اینها ببینید معارف اسلامی است. «اغْنِنِي عَنْ هَبَّةِ الْوَهَّابِينَ بِهَيْتِكَ» هبه‌ی تو مهم است، بخشش تو مهم است، هبه‌ی وهّابین چه اهمیّت دارد که به ما هبه کنند و بخشش کنند و کمک کنند؟ غرض [اینکه] اینها یک دنیایی است. این دعای مکارم الاخلاق که دعای بیستم صحیفه‌ی سجّادیّه است همین جور. آن دعای ظاهراً سی و دوّم که دعای بعد از نماز شب است که یک دریایی است، دعای عجیبی است که بعد از نماز شب [و] تهجّد خوانده میشود

گزیده‌ای از بیانات رهبر انقلاب در دیدار شاعران مذهبی سرا ۰۵/۱۲/۱۳۹۵

یا دعای هشتم [صحیفه سجادیه] یک درس اخلاقی است. کأنه خطبه‌ای است که کسی بخواند، یا یک سخنرانی برای مردم بکند و لغزشگاههای اخلاقی را برای آنان بیان نماید. امام سجاد علیه‌الصلاة والسلام، این دعا را با این زبان بیان کرده است: «اللهم انی اعوذ بک من هیجان الحرص و سورة الغضب». حرص، افزایش حرص، شدت خشم، غلبه‌ی حسد، ضعف صبر، کمی قناعت، «شکاسة الخلق» بد اخلاقی، «الحاح الشهوة» شهوت‌رانی زیاد، «ملکة الحمیه» تعصبات ناحق و جانبداریه‌ای به ناحق، «استصغار المعصیه و استکبار الطاعة» گناه خود را کوچک دانستن و طاعت خود را بزرگ شمردن، «سوء الولايت لمن تحت ایدینا» اداره‌ی بد مجموعه‌ای که در اختیار ما و زیر دست ماست، «ان نعصد ظالماً او نخذل ملهوفاً» به ظالمی کمک کردن و بیچاره‌ای را یاری نرساندن. همه‌ی این مطالب را امام سجاد علیه‌الصلاة والسلام، در یک دعا، با این زبان بیان میکند، که خدایا، من به تو پناه میبرم از این چیزها. اینها درسهای اخلاقی است.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۰۷/۱۲/۱۳۷۱

توسلات و توجهات به پروردگار و درخواست کمک الهی یک امر لازمی است و قرآن کریم به ما دستور میدهد: قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ؛ در یک جای دیگر: وَ اَنِيبُوا اِلَى رَبِّكُمْ وَ اَسْلِمُوا لَهْ؛ در یک جای دیگر: وَ اذْكُرْ رَبَّكَ فِى نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَ خِيفَةً؛ و موارد متعددی در قرآن هست که ما را دستور میدهند در مقابل حوادث گوناگون - فرق نمیکند، چه حوادث طبیعی از این قبیل، چه حوادث گوناگون دیگری که پیش می‌آید برای کشور، برای ملت، برای اشخاص خودمان - دست توسل بلند کنیم به خدای متعال و از خداوند متعال بخواهیم. حالا گاهی چیزهایی نقل میکنند که مثلاً فرض کنید فلان عمل را، فلان دعا را [بخوانیم]؛ بنده حالا توصیه‌ی خاصی در این زمینه ندارم. دعا یعنی اینکه ما با خدای متعال حرف بزنیم، از خدای متعال بخواهیم. بنده خیلی هم امیدوار هستم بخصوص به دل پاک و صاف جوانها، و عناصر مؤمن و متقی و پرهیزگار که اینها واقعاً میتوانند با دعای خودشان بلاهای بزرگ را دفع کنند. این بلا به نظر ما بلاى آنچنان بزرگی نیست، از این بلاها

بزرگ‌تر هم وجود داشته و دارد، خودمان هم در کشور مواردی را مشاهده کرده‌ایم. می‌توانند با دعا، با توسّلات و با طلب شفاعت و وساطت از ائمه‌ی اطهار (علیهم السّلام) و طلب کمک از آن بزرگواران و توسّل به ائمه‌ی اطهار (علیهم السّلام) و به رسول و نبیّ مکرم اسلام خیلی از مشکلات را برطرف کنند؛ این هم توصیه‌ی بعدی من است. حالا اگر به طور مشخص هم آدم بخواهد توصیه کند، من توصیه می‌کنم دعای هفتم صحیفه‌ی سجّادیه را که در مفاتیح هم هست این دعا: يَا مَنْ تُحَلُّ بِهِ عَقْدُ الْمَكَارِهِ وَيَا مَنْ يُفْتَأُ بِهِ حَدُّ الشَّدَائِدِ؛ این دعا خیلی خوبی است، خوش‌مضمونی است، با توجّه به معنا این دعا را بخوانند و با این الفاظ زیبا از خدای متعال بخواهند.

بیانات پس از کاشت نهال در آستانه روز درختکاری ۱۳/۱۲/۱۳۹۸

دعای شریف مکارم الاخلاق را - که دعای بیستم صحیفه‌ی سجّادیه است - زیاد بخوانید تا ببینید آن چیزهایی که امام سجّاد علیه‌السّلام در این دعا از خدا خواسته است، چیست. بسیاری از این چیزها یا بسیاری از دعاهای دیگر را ما به عنوان اخلاق نیکو نمیشناسیم. مفاهیم و مضامینی که در همین دعای پنجم صحیفه‌ی سجّادیه هست: «یا من لاتنقضی عجائب عظمته» برای ما درس است؛ «اللهم اغننا عن هبة الوهابین بهتک و اکفنا وحشة القاطعین بصلتک». با کلمات ائمه، با دعاهای صحیفه‌ی سجّادیه، با این داروهای شفابخشی که می‌تواند بیماریهای اخلاقی ما را شفا بخشد و زخمهای وجود ما را درمان کند، خودمان را آشنا کنیم.

بیانات در جمع اساتید، فضلا و طلاب حوزه علمیه قم در مدرسه فیضیه ۱۴/۰۷/۱۳۷۹

سوز و گداز عاشقانه و عارفانه در دعای کمیل و مناجات شعبانیه

پرشورترین دعاها همین دعاهای امیرالمؤمنین است. البته ادعیه‌ی رسیده‌ی از معصومین (علیهم‌السلام) همه پرمغز، پرمضمون از لحاظ سوز و گداز عاشقانه و عارفانه است و غالباً در حد عالی، منتها جزو بهترینها یا شاید بهترینها، این دعاهائی است که از امیرالمؤمنین (علیه‌الصلاة والسلام) رسیده است. همین دعای کمیل یا دعای صباح یا دعای مناجات شعبانیه، که من از امام (رضوان‌الله‌علیه) یک وقتی پرسیدم که در بین این دعاها شما بیشتر به کدام علاقه دارید، ایشان گفتند دعای کمیل و مناجات شعبانیه. هر دو از امیرالمؤمنین (علیه‌الصلاة والسلام) است. این راز و نیاز و سوز و گداز امیرالمؤمنین و هم مناجاتهای آن بزرگوار، حقیقتاً گدازنده است برای کسی که توجه داشته باشد.

خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۸۷/۰۶/۲۹

دعای کمیل دعای عجیبی است. شروع دعا با استغفار است و خدا را به ده چیز قسم میدهد: «اللهم انی اسئلك برحمتک الی وسعت کل شیء». خدا را به رحمتش، خدا را به قدرتش، خدا را به جبروتش - به ده صفت از صفات بزرگ پروردگار - قسم میدهد. بعد که خدا را به این ده صفت قسم میدهد، میفرماید: «اللهم اغفر لی الذنوب الی تهتک العصم، اللهم اغفر لی الذنوب الی تنزل النقم، اللهم اغفر لی الذنوب الی تحبس الدعاء». پنج نوع گناه را هم در آنجا امیرالمؤمنین به پروردگار عرض میکند: گناهایی که جلو دعا را میگیرند؛ گناهایی که عذاب نازل میکنند و... یعنی از اوّل دعا، استغفار است؛ تا آخر دعا هم باز همین استغفار است. عمده‌ی مضمون دعای کمیل، طلب مغفرت و آمرزش است. مناجاتی سوزناک و آتشین در طلب آمرزش از پروردگار است. این، امیرالمؤمنین است. استغفار، این است.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۷۵/۱۱/۱۲

مناجات مأثورهی ماه شعبان (مناجات شعبانیه) یکی از دعاهایی است که لحن عارفانه و زبان شیوای آن، با مضامین بسیار والا و سرشار از معارف عالی‌بی همراه است که نظیر آن را در زبانهای معمولی و محاورات عادی نمی‌توان یافت و اساساً با آن زبان قابل ادا نیست. این مناجات، نمونه‌ی کاملی از تضرع و وصف حال برگزیده‌ترین بندگان صالح خدا با معبود و محبوب خود و ذات مقدس ربوبی است. هم درس معارف است، هم اسوه و الگوی عرض حال و درخواست انسان مؤمن از خدا

یادداشت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای درباره مناجات شعبانیه ۱۳۶۹/۱۰/۰۱

دعاهای ماه رجب، دل انسان را شاد و آباد می‌کند

این دعاهای ماه رجب را بخوانید؛ این دعای «یا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ» را با توجه به معنا بعد از هر نماز بخوانید؛ «یا مَنْ يَمْلِكُ حَوَائِجَ السَّائِلِينَ» را بخوانید؛ «خَابَ الْوَافِدُونَ عَلَىٰ غَيْرِكَ» را بخوانید. این دعاهای ماه رجب بسیار اهمیت دارد و ارزش دارد: اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْئَلُكَ بِمَعَانِیْ جَمِیْعٍ مَا یَدْعُوکَ بِهٖ وَاِلَآهٖ اَمْرِکَ؛ اینها دعاهایی است که دل انسان را شاد میکند، متوجه به خدا میکند؛ اینها را بخوانید. در مفاتیح نگاه کنید ببینید چقدر دعا هست! مفاتیح با ترجمه بگیرید [بخوانید]. مخصوصاً شما برادرهای پاسدار که این قدر به یاد خدا هستید و برای خاطر خدا جانتان در کف دستتان است، این یاد خدا را در دلتان زنده کنید، دلتان را با یاد خدا آباد کنید، احیا کنید.

این دعاها خیلی برای انسان مفید است؛ راه زندگی را این دعاها به آدم یاد میدهد؛ راه زندگی معمولی را این دعاها به آدم یاد میدهد. خیلی از چیزها هست که انسان از این دعاها می‌آموزد؛ معارف اسلامی در این دعاها هست، انسان یاد می‌گیرد. این سنت دعاخوانی را فراموش نکنید؛ اصلاً یک مسابقه‌ی دعاخوانی بگذارید

در دعاها به ما یاد میدهند که از خدا چه خواهیم

دعاهایی که ما میخوانیم، پر از حکمت است. در دعاهای مأثور از ائمه علیهم السلام که به ما میرسد، نکاتی عاید از معارف وجود دارد که حقیقتاً مورد احتیاج انسان است. آن بزرگواران با آوردن این نکات در دعاها به ... ما یاد میدهند که از خدا چه خواهیم

معصومین علیهم السلام، یاد میدهند که چه باید از خدا خواهیم. چیزهایی که باید از خدا خواست، همانهاست که آن بزرگواران در ادعیه مطرح میکنند. بعضی در دنیا، به سراغ زیادهای زندگی میروند. میگویند: فلان معامله برای من جور شود. فلان سفر درست شود. فلان شغل گیرم بیاید. و... چرا انسان چیزهای اصلی را از خدا «نخواهد؟! پیشوایان دین به ما یاد میدهند: «این گونه دعا کنید و این چیزها را از خدا خواهید

آنان در خلال دعاهای مذکور، نقطه‌های ضربه‌پذیر معنوی را به یاد ما می‌آورند و هشدار میدهند که «ممکن است از این نقاط ضربه بخورید و آسیب ببینید.» در همین دعای شریف «ابوحمز» در عبارتی میفرماید: «اللَّهُمَّ خُصِّنِي مِنْكَ بِخَاصَّةِ ذِكْرِكَ وَ لَا تَجْعَلَ شَيْئًا مِمَّا اتَّقَرَّبُ بِهِ فِي آنَاءِ اللَّيْلِ وَ أَطْرَافِ النَّهَارِ رِيَاءً وَ لَا سُمْعَةً وَ لَا أَشْرًا وَ لَا بَطْرًا»؛ «خداوندا! کاری کن که کارهای انجام شده از طرف من، ریا و سمعه نباشد. برای این که این و آن ببینند، نباشد. برای این که دهن به دهن بگردد، و مردم به هم بگویند خبر دارید فلان کس چه کار خوبی کرد و چه عبادات خوبی انجام داد، نباشد. از روی ناز و غرور، نباشد» آخر بعضی مواقع انسان کارهایی را از روی ناز و «غرور انجام میدهد و به خود میبالد و میگوید: «آری! ما بودیم که این کار را انجام دادیم

اینها نباشد. اینها، آن نقاطِ ضربه‌پذیر است. انسان خیلی کارهای خوب انجام میدهد؛ اما با اندکی ریا و سمعه، آن کارها را «هباءً منثوراً» میکند. دود میکند و به هوا میفرستد. معصومین علیهم‌السلام به ما توجّه میدهند و میفرمایند: «مواظب باشید این طور نشود!» «واجعلنی لك من الخاشعين» تا آخر

در فقرات اول دعای کمیل، همه میخوانیم: «اللهم اغفر لی الذنوب الّتی تهتک العصم. اللهم اغفر لی الذنوب الّتی تنزل النقم. اللهم اغفر لی الذنوب الّتی تغیر النعم.» پناه بر خدا! ممکن است انسان مرتکب گناهی شود که هر چه دعا کند، آن دعا بی‌اثر و بی‌فایده گردد. بی‌اثر شدنِ دعا چگونه فهمیده میشود؟ به این گونه که حال دعا از انسان گرفته میشود.

گاهی حال دعا از انسان گرفته میشود. این، علامتِ بدی است. اگر دیدیم در وقت دعا، در وقت تضرّع و در وقت توجه و تقرّب، هیچ نشاط و حوصله دعا نداریم، علامتِ خوبی نیست. البته درستش هم میشود کرد. انسان میتواند با توجّه، با التماس و با خواستن، حال دعا را به طور جدّی از خدا بگیرد.

بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۲۸/۱۱/۱۳۷۳